

Kommunernas och samkommunernas bokslutsuppskattningar 2023

1

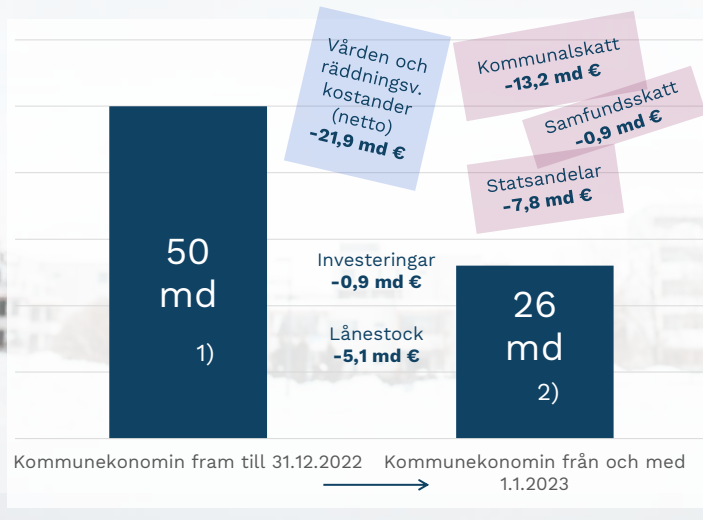
Kommunernas och samkommunernas bokslutsuppskattningar

- Första heltäckande bilden över kommunsektorns ekonomi år 2023
  - I uppgifternas framkommer inte kommunkoncernernas bokslutsuppgifter
  - 10 kommuners och 9 samkommuners uppgifter saknas, för dessa tillämpades bokslutsprognosen som gjordes på sommaren 2023.
- Material som Statskontoret har samlat in och som Kommunförbundet har bearbetat och analyserat.
  - Uppgifterna till bokslutsprognoserna 2023 samlades in av samtliga kommuner och samkommuner på Fasta Finland.

2

2

Vårdreformen ändrade märkbart på kommunernas utgifter och inkomster år 2023

- 1) Verksamhets- och investeringsutgifter 2022 (inkl. social- och hälsovårdens tjänster samt räddningstjänsterna)
 2) Verksamhets- och investeringsutgifter enligt bokslutsuppskattningarna 2023

3

Kommunekonomin blev en aning från förväntningarna – men nådde trots allt balans

- Fasta Finlands kommuner och samkommuner nära balans
  - Mätt i med verksamhetens och investeringarnas kassaflöde har kommunekonomin ett blygsamt överskott
  - Lånestocken minskade från ifjol.
  - Räkenskapsperiodens resultat: +1,8 md €
- Poster av engångsnatur förbättrade resultatet med miljarder
  - Skatteeftersläpningen förbättrade resultatet med 1,4 miljarder euro
  - Statsandelar som återkrävs, effekt på resultatet ca. 0,5 miljarder euro
  - Utan exceptionella finansieringsposter hade resultatet blivit en aning negativt.
- Utgifternas utveckling preciseras ännu
  - Den verkliga utvecklingen skyms under vårdreformens uppgiftsöverföring.
  - För de tjänster som förblir i kommunerna ökar utgifterna, t.ex. för småbarnspedagogiken.

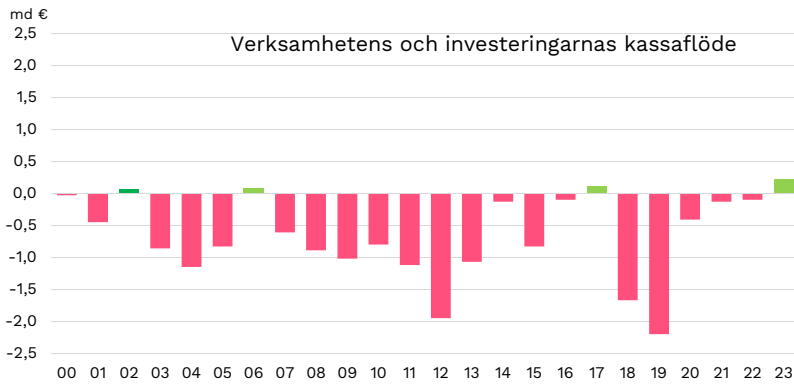

4

KOMMUN-
FORBUNDET

4

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde måttligt på plus

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde är ett mellanresultat i finansieringsanalysen. Ett negativt belopp (underskott) beskriver att utgifter antingen måste täckas genom en minskning av de likvida medlen eller genom ökning av lånestocken.

Ett positivt belopp (överskott) beskriver hur stor andel av kassaflödet som blir kvar till nettoutlåning, låneamorteringar och förstärkning av kassan.

Källa: 2000-2020 Statistikcentralen, från år 2021, Statskontoret. Fasta Finlands kommuner och samkommuner.

5

KOMMUN
FÖRBUNDET

5

Resultatet år 2023 förklaras av vårdreformens engångsposter

Exceptionella poster år 2023:

Räkenskapsperiodens
resultat år 2023

1,8
md €

1,4
md €

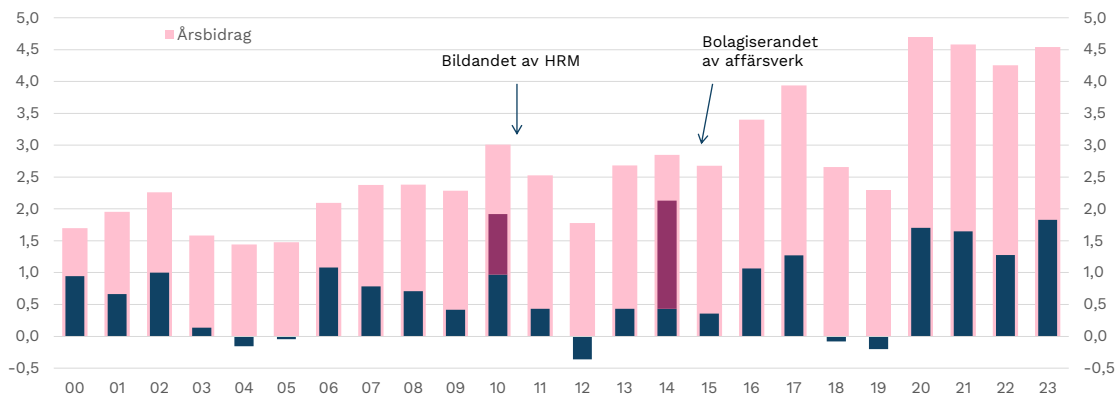
Skatteeftersläpning

0,5
md €

Överlops statsandel

6

Kommunernas och samkommunernas årsbidrag och räkenskapsperiodens resultat åren 2000-2023, md €

År 2010 innehåller räkenskapsperiodens resultat extraordinära inkomster på ca. 0,95 miljarder euro till följd av bildandet av HRM och år 2014 extraordinära inkomster på 1,7 miljarder euro till följd av bolagiseringarna av affärsverk.

Källa: 2000-2020 Statistikcentralen, från år 2021, Statskontoret, Fasta Finlands kommuner och samkommuner.

7

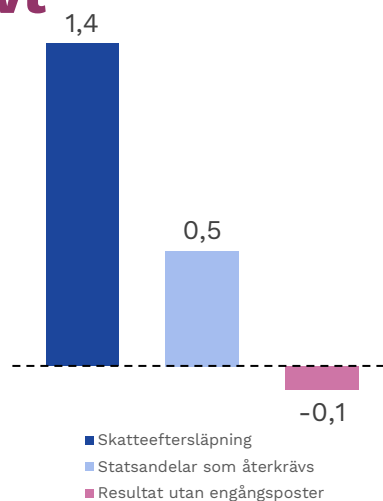
6.2.2024

KOMMUN
FORBUNDET

7

Utan exceptionella poster hade resultatet blivit negativt

- Årsbidraget ökade från ifjol och täckte igen avskrivningarna
- Resultatet 1,8 md euro, bestod enbart av exceptionella poster
  - Skatteeftersläpningen förbättrade resultatet med 1,4 md euro.
  - Till en följd av vårdreformen är statsandelar som återkrävs 0,5 md euro.
  - Försäljningsinkomster av egendom minskade från ifjol.
- Resultat då engångsposterna inte har beaktats -0,1 md euro
  - Utan engångsposter har kommunekonomin ett alvarligt underskott.

8

6.2.2024

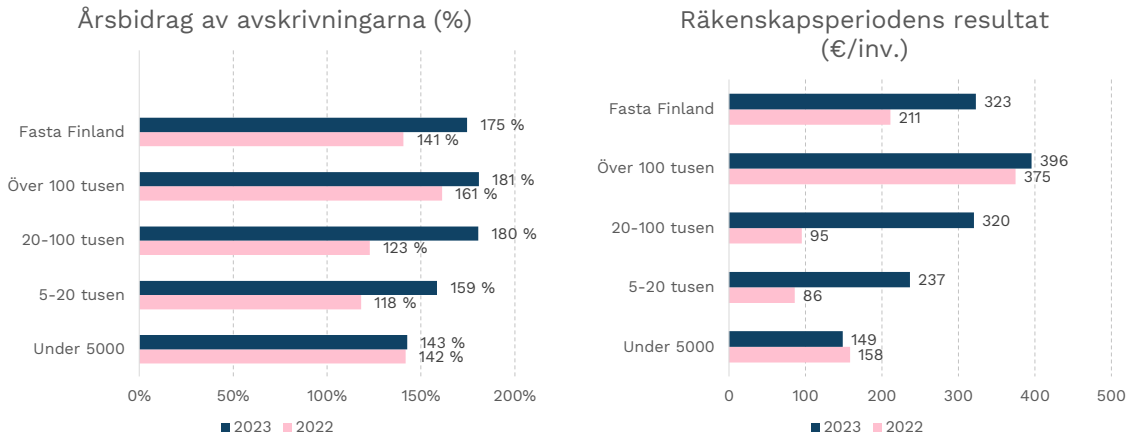
Källa: Bokslutsuppskattning 2023, Statskontoret, Fasta Finlands kommuner och samkommuner.

KOMMUN
FORBUNDET

8

Resultatet betonas i de stora städerna

Fasta Finlands kommuner

9

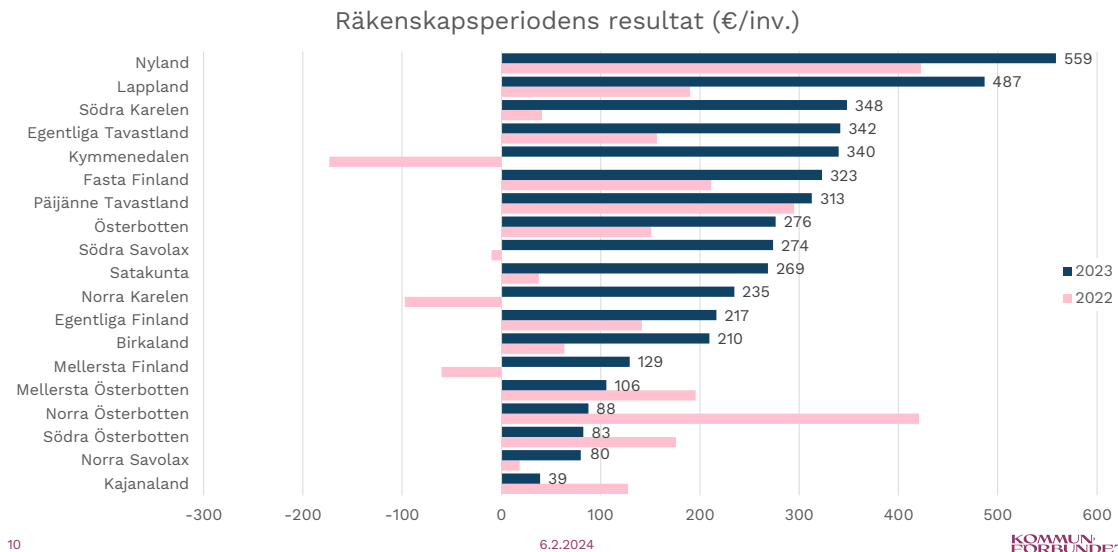
6.2.2024

KOMMUN
FORBUNDET

9

Nyland och Lappland i spetsen 2023

Fasta Finlands kommuner

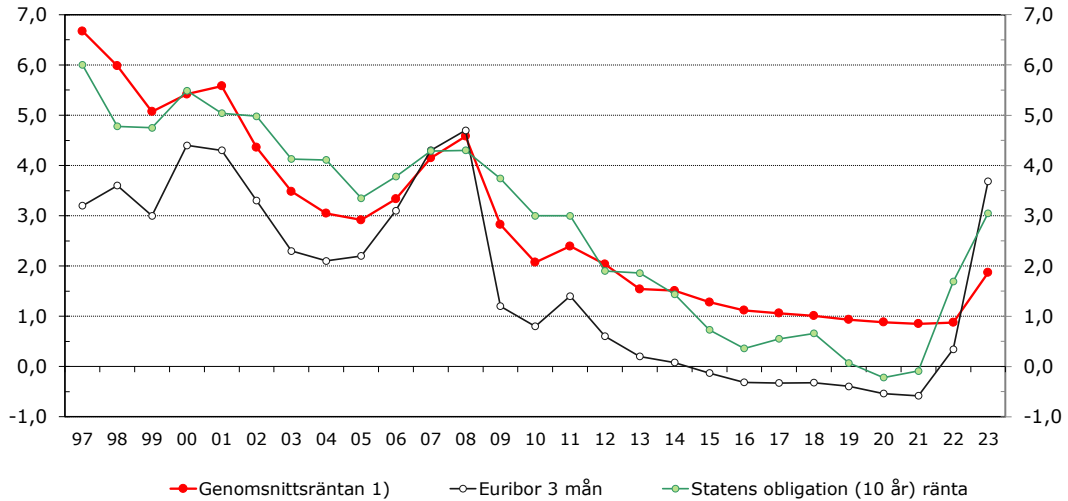
10

6.2.2024

KOMMUN
FORBUNDET

10

Kommunernas lånestock, genomsnittsräntan 1997-2023, %

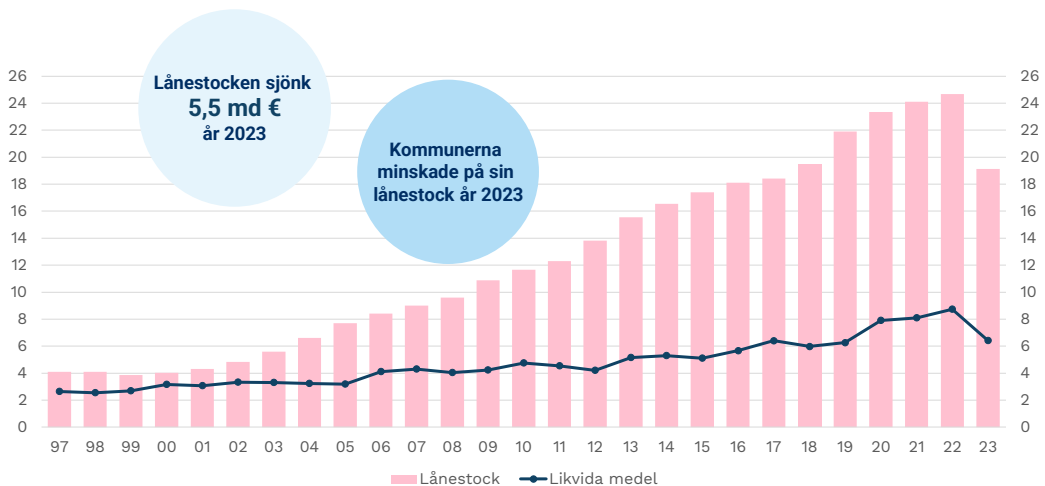
Källa: Statistikcentralen, Finlands Bank, Statskontoret

1) Räntekostnader enligt resultaträkningen fördelat med de två föregående årens medeltal

KOMMUN-
FÖRBUNDET

11

Kommunernas och samkommunernas lånestock samt likvida medel 1997-2023, md €

12

Källa: Statistikcentralen 1997-2020, från år 2021 Statskontoret. *) Bokslutsuppskattingarna

KOMMUN-
FÖRBUNDET

12

Tilläggsmaterial från boksluten

6.2.2024 Mikko Mehtonen, Aaro Hottinen

KOMMUN-
FÖRBUNDET

13

Uppgifter om Fasta Finlands kommuners ekonomi 2010-2023

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Årsbidrag:													
md euro	2,05	1,34	2,06	2,20	1,89	2,70	3,27	2,07	1,75	4,07	3,76	3,45	4,21
per invånare, €	382	248	380	403	347	492	596	376	318	740	681	623	762
Årsbidrag i % av avskrivningarna	118	71	100	106	91	127	149	94	76	170	157	141	168
Årsbidrag i % av investeringarna ¹⁾	73	46	64	61	63	89	112	64	53	119	113	102	112
Räkenskapsper. resultat, md € ²⁾	0,42	-0,31	0,37	2,03	0,14	0,89	1,19	-0,11	-0,16	1,76	1,49	1,17	1,83
Verksamh. och inv kassafl., md € ²⁾	-0,93	-1,68	-0,89	-0,09	-0,89	-0,07	0,47	-1,04	-1,43	0,38	0,27	0,64	0,20
Lånestocken:													
md euro	10,95	12,21	13,79	14,68	15,50	16,09	16,17	16,73	18,40	19,01	19,10	18,76	18,39
årsändring%	4,7	11,6	12,9	6,5	5,6	3,8	0,5	3,5	10,0	3,0	0,4	-2,3	-1,6
per invånare, €	2 038	2 262	2 542	2 697	2 841	2 939	2 949	3 048	3 349	3 458	3 465	3 371	3320
Antal kommuner (indelning enl. ifrågakvarande år):													
Antal kommuner totalt	320	320	304	304	301	297	295	295	295	294	293	293	293
Negativt årsbidrag	34	80	28	10	13	14	4	43	65	2	9	16	13
Negativt resultat ³⁾	141	227	137	104	107	94	51	200	223	27	61	93	49

1) i % av de avskrivningsbara investeringarnas självanskaffningsutgifter = Investeringsutgifter – Anskaffning av mark- och vattenområden – Anskaffning av aktier och andelar – Finansieringsandelar för investeringar.

2) År 2010 innehåller extraordinära inkomster på ca. 0,95 md € som grundandet av HRM medförde.

År 2014 Innehåller extraordinära inkomster på cirka 1,7 md € till följd av bolagiseringar av affärsverk år 2014.

14 3) 13 imputerade kommuner med.

KOMMUN-
FÖRBUNDET

14

Största och minsta räkenskapsperiodens resultat år 2023 i Fasta Finlands kommuner, miljoner euro

Kommun	Räkenskapsper. res. (m€)	Kommun	Räkenskapsper. res. (m€)
Helsingfors	437	Seinäjäki	-12
Esbo	258	Sotkamo	-6
Tammerfors	56	Siikajoki	-5
Vanda	51	Pudasjärvi	-4
Lahtis	41	Pyhäjärvi	-3
Villmanstrand	37	Virolahti	-2
Kotka	31	Merikarvia	-1
Rovaniemi	31	Polvijärvi	-1
Åbo	30	Juva	-1
Tavastehus	28	Alavus	-1

De enskilda kommunernas resultat kan ännu ändras från bokslutsuppskattningen.

15

Källa: Statskontoret, bokslutsuppskattningarna.

KOMMUN-
FORBUNDET

15

Största och minsta räkenskapsperiodens resultat år 2023 i Fasta Finlands kommuner, €/invånare

Kommun	Tilikauden tulos (€/inv.)	Kommun	Räkenskapsper.res.(€/inv.)
Kittilä	1 732	Siikajoki	-994
Koski Tl	1 448	Lestijärvi	-928
Toivakka	1 356	Kaskö	-759
Närpes	1 244	Virolahti	-636
Kemijärvi	1 072	Sotkamo	-610
Pyhäjoki	968	Pudasjärvi	-580
Teuva	919	Pyhäjärvi	-561
Sodankylä	896	Tuusniemi	-500
Vichtis	874	Merijärvi	-491
Esbo	844	Merikarvia	-470

De enskilda kommunernas resultat kan ännu ändras från bokslutsuppskattningen.

16

Källa: Statskontoret, bokslutsuppskattningarna.

KOMMUN-
FORBUNDET

16

Kommunernas ränterisker och ränteskydd

- Kommunernas ränteutgifter fördubblades från ifjol. Även ränteinkomsterna ökade.
  - De genomsnittliga räntekostnaderna för kommunernas lånestock utvecklades trots allt måttligare än marknadsräntorna.
  - Ränteutgifterna ca. +150 mn euro och ränteinkomsterna +100 mn euro.
- Ränteutgifternas ökning skyddades av lån med fast ränta samt finansieringsmarknadsinstrument
  - Det huvudsakliga skyddande elementet fasta räntor för lånen.
  - Ungefär 50 kommuner har räntederivat: räntederivatet minskade på ränteutgifterna med ca. 40 mn euro.
- Ränteutgifterna förväntas öka de närmaste åren fastän marknadsräntorna har sjunkit från högsta nivå
  - Räntenivån förväntas inte återgå till nivån innan år 2022.
  - Räntorna för lån med fast ränta granskas med 5-10 års mellanrum.

17

6.2.2024

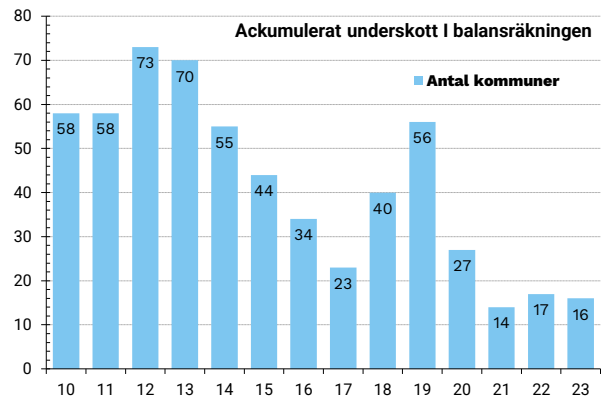
KOMMUN-
FÖRBUNDET

17

Akkumulerat underskott i balansräkningen

Ett underskott i kommunens balansräkning ska täckas inom fyra år från ingången av det år som följer efter det att bokslutet fastställdes (110.3 §). Skyldigheten att täcka ett underskott i kommunens balansräkning tillämpas första gången på underskott i balansräkningen i bokslutet för räkenskapsperioden 2015, vilket betyder att underskottet vara täckt i bokslutet 2020 (148.4 §). Under övergångsperioden har kommuner med märkbara underskott två år mera tid att täcka underskottet.

Största ackumulerade underskotten i boksluten (€/inv.)	2023
Kyyjärvi	-2 457
Pertunmaa	-1 803
Haapajärvi	-807
Kemi	-659
Lestijärvi	-562
S:t Michel	-411
Multia	-339
Luumäki	-195
Lemi	-177
Pudasjärvi	-144
Paltamo	-101
Urjala	-95

18

Lähde: Tilastokeskus 1997–2020, vuodesta 2021 lähtien Valtiokonttori. *) Tilinpäätösarviot

6.2.2024

KOMMUN-
FÖRBUNDET

18

Kommunernas och samkommunernas verksamhetsbidrag minskade med 59 % (-20 miljarder €)

- Toimintakulut laskivat 52 prosenttia vuonna 2023 (-22,5 miljardia euroa)
  - Vårdreformen tog bort vårdens och räddningsväsendets kostnader från kommunerna.
  - Kommuntjänsternas kalkylerade servicebehov -0,6 %-enheter
  - Avtalshöjningarna år 2023 +4,85 % (ca. 890 mn euro)
  - Kommunarbetsgivarens socialförsäkringsavgifter -0,30 %-enheter (-55 mn euro)
  - Regeringen Sanna Marins utvidgande av kommunernas uppgifter +15 mn euro år 2022.
  - Kommunernas kostnader för arbetsmarknadsstödet +3,8 % (+17 mn euro), grundläggande utkomststödet +3,7 % (24,5 mn euro)
  - För människor som flytt kriget i Ukraina har kommunerna ordnat tjänster, bl.a. inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen.
- Verksamhetsinkomsterna minskade med 28 % (ca. -2,8 miljarder euro)
  - Vårdreformen tog bort de vårdbaserade kundavgifterna, försäljningsinkomster samt övriga verksamhetsintäkter
  - Kommunerna fick statsunderstöd för ordnandet av tjänster till människor som flytt kriget i Ukraina, bl.a. inom småbarnspedagogiken (14 mn euro) den grundläggande utbildningens förberedande undervisning (reserverat 120 mn euro) och språkutbildningen.
  - Statsunderstöd till olika utvecklingsprojekt utbetalades bl.a. inom ANM:s, MM:s och KM:s förvaltningsområden.
  - Sänkandet av klientavgifterna inom småbarnspedagogiken: 1.8.2023: -29 mn euro (årlig nivå -70 mn euro)

19 Lähde: Kuntaliitto, Valtiokonttori, valtiovarainministeriö
5.2.2024

KOMMUN-
FORBUNDET

19

Skatterna sammanlagt minskade med 46 % eller ca. 12,3 miljarder euro år 2023

- Kommunalskatterna minskade med 53 % (ca. 11 400 miljoner euro)
  - Vårdreformen: alla Fasta Finlands kommuners inkomstskattesatser minskades med 12,64 procentenheter år 2023. Den nedskurna skattesatsen minskade på kommunalskatten med ca. 13 200 mn euro.
  - Sysselsättningen ökade med 8 000 personer och lönesumman ökade med +6 % från år 2022.
  - Ändringarna i skattegrunden netto ca. -29,5 mn euro. Uppskattningen innehåller bland annat effekten av det tillfälliga elavdraget med anknäytning till hushållsavdraget.
  - Från åren innan vårdreformen redovisades det uppskattningsvis ca. 1,2 md euro i kommunalskatt år 2023.
- Kommunernas samfundsskatter minskade med 32 % (ca. 990 miljoner euro)
  - Kommunernas samfundsskatter minskade med 32 % (ca. 990 miljoner euro)
  - Vårdreformen: från kommunernas samfundsskatt överflyttades en tredjedel till staten: -900 mn euro.
  - Bruttonationalproduktens volym uppskattas minska med 0,5 procent år 2023.
  - De sänkta klientavgifterna inom småbarnspedagogiken och vårdtillägget inom stödet för privat vård kompenserades via en ökning av kommunernas utdelning av samfundsskatten. Effekten ca. 90 mn euro år 2023.
  - Från åren innan vårdreformen redovisades det uppskattningsvis ca. 220 mn euro i samfundsskatt år 2023.
- Fastighetsskatterna ökade med 4,4 % (ca. 90 miljoner euro)
  - Byggekostnadsindexet ökade med 9,4 procent 2023, vilket ledde till att fastigheternas taxeringsvärden ökade med totalt 8,4 procent.
  - De ändrade fastighetsskattesatserna hade mycket liten effekt på fastighetsskatten år 2023.

20 Lähde: Kuntaliitto 5.2.2024

KOMMUN-
FORBUNDET

20

Statsandelarna minskade med 66 % eller ca. 7,1 miljarder euro år 2023

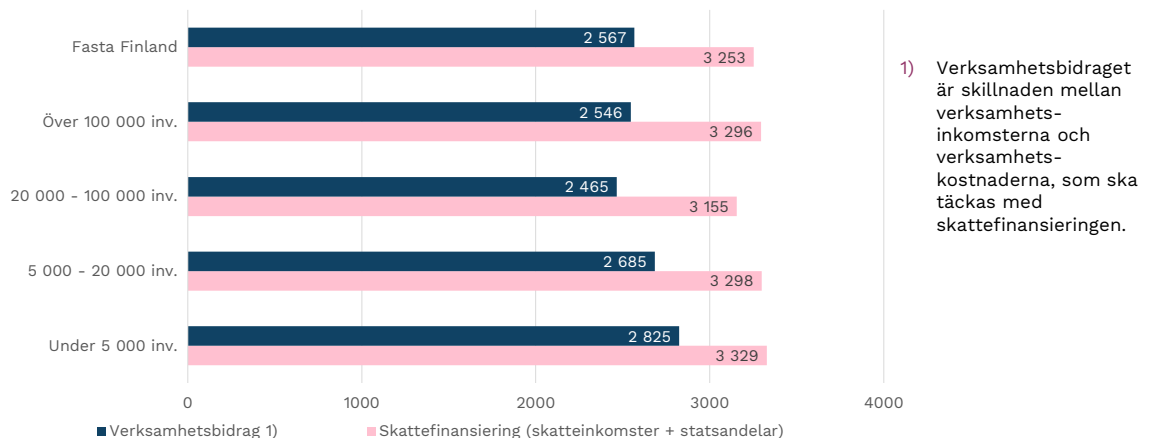
- Vårdreformen: Statsandelar med anknytning till vården -5 340 mn euro.
- Kommunernas finansieringsandel av det grundläggande utkomststödet minskade på statsandelen med -345 mn euro, övriga minskningar -160 mn euro.
- Indexgranskning i basservicens statsandel +89 mn euro (+3,8 %)
- Nedsättning i statsandelen -43 mn euro, varav bestående nedsättning 33 mn euro.
- Indexgranskning i UKM:s statsandel +29 mn euro (+3,8 %), indexhöjning i finansieringen av yrkesutbildningen +25 mn euro (+3,7 %).
- Utvidgade uppgifter ökade på statsandelen med +15 mn euro (bl.a. småbarnspedagogikens stöd, engagerande arbete i skolgemenskapen)
- Kompensation av skattebortfall + 29,5 mn euro.
- Vårdreformens preliminära överföringskalkyl innehöll 500 mn euro för mycket utbetalda statsandelar, som återkrävs de kommande åren.

21 Källa: Kommunförbundet 5.2.2024, Kommunekonomiprogrammet för år 2023, hösten 2022

KOMMUN-
FÖRBUNDET

21

Verksamhetsbidraget och skattefinansieringen i Fasta Finlands kommuner enligt kommunstorlek, €/inv. år 2023

22

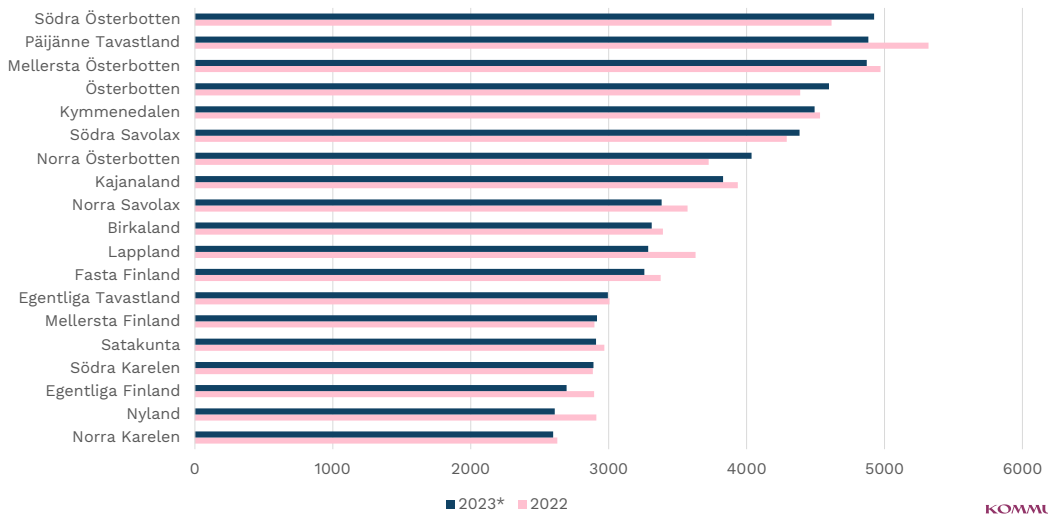
Källa: Statskontoret, enligt bokslutsuppskattningarna, Fasta Finlands kommuner.

6.2.2024

KOMMUN-
FÖRBUNDET

22

Kommunernas lånestock landskapsvis i slutet av åren 2022 och 2023, €/invånare

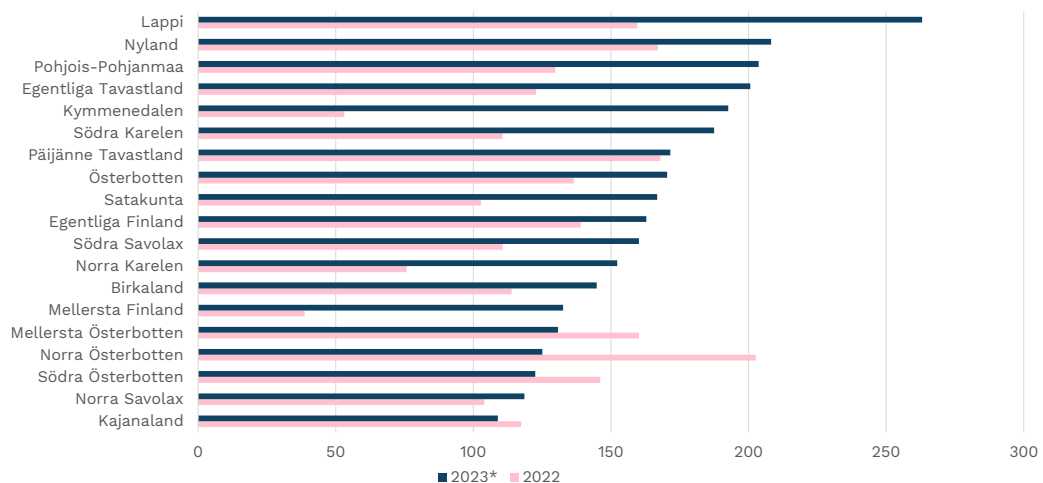
23

Källa: Statskontoret, enligt bokslutsuppskattningarna, Fasta Finlands kommuner.

KOMMUN-
FORBUNDET

23

Kommunernas årsbidrag i % av avskrivningarna landskapsvis åren 2022 och 2023

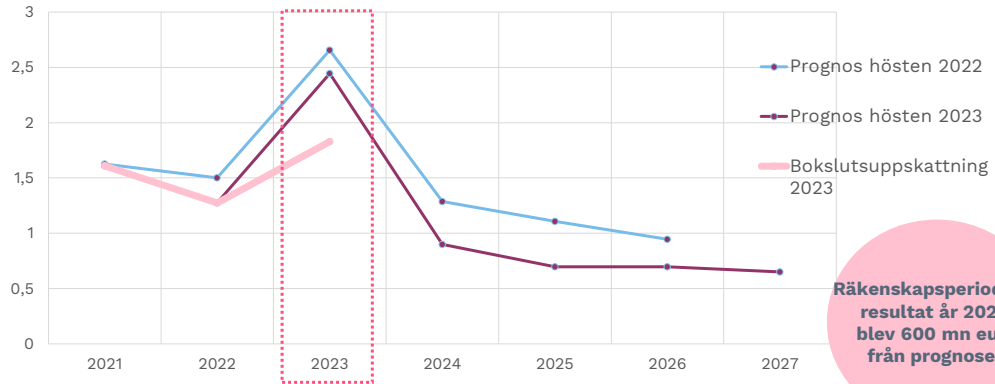
24

Källa: Statskontoret, enligt bokslutsuppskattningarna, Fasta Finlands kommuner.

KOMMUN-
FORBUNDET

24

Räkenskapsperiodens resultat år 2023 blev en aning från förväntningarna

25 Lähde: ennusteet Kuntatalousohjelma, syksy 2022 ja syksy 2023, Tilastokeskus, Valtiokonttori

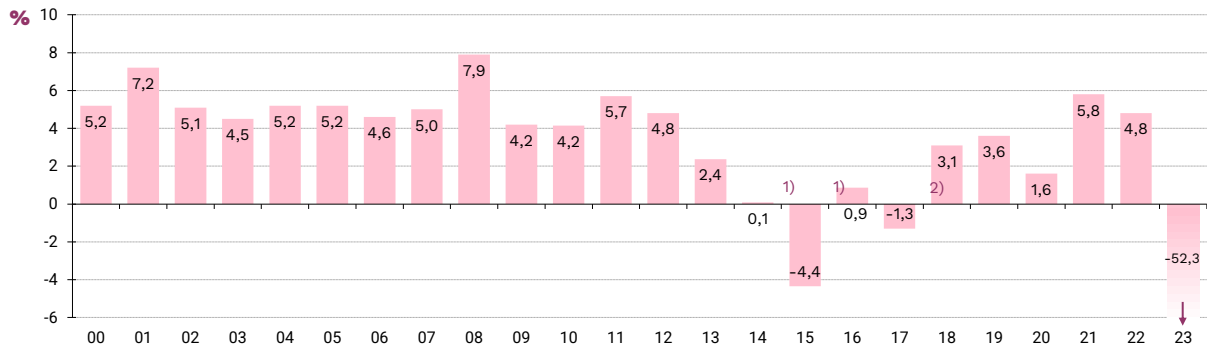
KOMMUN
FORBUNDET

25

Kommunekonomins externa verksamhetskostnader, förändringar i % åren 2000-2023

Verksamhetskostnadernas ökning år 2023

Löner och arvoden: -52 %
Lönebikostnader: -53 %
Köp av tjänster: -56 %
Material och förnödenheter: -57 %
Energikostnader: -3 %

1. Åren 2014-2015 bromsar ökningen i verksamhetskostnaderna upp av bolagiseringar av yrkeshögskolor och affärsverk. Dessutom inverkar statistikreformen på utgifternas nivå år 2015. Utan dessa åtgärder skulle ökningen åren 2014 och 2015 varit ca. 1 %.
2. Utbetalandet och överflyttandet av det grundläggande utkomststödet till FPA samt konkurrenskraftsavalet syns i verksamhetskostnadernas utveckling år 2017. Utan dessa åtgärder skulle ökningen varit ca. 1 %.

Källa: 2000-2020 Statistikcentralen, från år 2021, Statskontoret. Fasta Finlands kommuner och samkommuner.

*) Tilinpäätösarvot

KOMMUN
FORBUNDET

26

Historiskt och exceptionellt år

Vårdreformen
1.1.2023 syns i
boksluts-
uppskattningarna

27

**KOMMUN-
FÖRBUNDET**

28